

## Subura

We stappen de Subura binnen.

In de stegen slenteren de zwervers en de vreemdelingen en tussen de houtrot van de stad verzamelt zich het ongedierte van Rome, de moordenaars en de ter dood veroordeelden, de gevluchte slaven en de goedkope hoeren, de honger en de bedelaars.

De hongerdood voedt zich hier met het voedsel van de armen, het panis sordidus, grof brood en olijfolie.

De hand, voor een aalmoes uitgestrekt, leeft hier overal en aan alle bedelaars lijkt wel iets te ontbreken.

Verbannen naar de krochten van Rome, strompelt een bedelaar aan ons voorbij. Hij hinkt naar zijn bedelplek bij de Porta Capena. De lepra heeft zijn gezicht hertekend.

Op een afvalhoop in een steeg ligt een zuigeling. Hij schreeuwt niet meer. Weggegooid en te vondeling gelegd ligt hij op de afvalhoop niet meer naar de vliegen te kijken. Een zwerfhond snuffelt aan het verse kadaver. Hij loopt weg als wij passeren. Hij wacht.

Een jong meisje, een wees die haar eigen boontjes moet zien te doppen, het huis uitgeschopt, haar hand geheven in een bedelend kommetje boordevol honger. Ze is oud voor haar tijd, haar ogen staan hol in haar vaalbleek hoofd. Aan elkaar genaaide lappen verbergen de rijen ribben die uit haar vel willen springen.

Een veteraan heft zijn hand voor een aalmoes. De hand die vroeger de lans hanteerde, omklemmt nu de kruik. Zijn krijgswonden, twee gebroken en kromgegroeide enkels, draagt hij als eretekens. In gedachten vijlt hij elke dag aan de boeien van zijn oorlogswonden die hem uit het legioen wegtrokken.

Verderop gaan twee handen tastend door de stad en ze voelen niet meer dan de steen, ze lezen de richting in de huid van de huizen. Het hoofd volgt de twee handen naar hun vaste bedelplek bij de thermen van Trajanus.

Onopgemerkt vervangt de avond de schaduwen en lossen de contouren van de gebouwen op.

Door brandgevaar ontbreekt hier alle straatverlichting en de Subura vult zich met duisternis.

Ook de maan weigert ons haar licht te lenen en we nemen onze olielampen. De gebakken aarde omarmt de vloeiende olijven waarin onze wieken ontbranden.



Het schamele licht van onze lampen dwingt maar weinig respect af en we schuifelen voorzichtig verder.

De duistere onderwereld ontwaakt en verandert de straten in ware moordkuilen.

In de donkerte waar niemand niemand kent, sluipen nu de verdachte en de steelse figuren.

Menselijke wrakken kruipen uit hun krocht en de ratten ruilen de donkere riolen voor het vuil van de nacht.

Een oude straathond jankt zijn klaagzang tot op het bot en wekt een strak gespannen blaas uit haar slaap op de derde verdieping. De eigenaar van de blaas kruipt van zijn stromat. Hij laveert tussen de slapende lijven van zijn kamergenoten heen en hij richt zijn fallus richting kamerpot. Zijn urinestraal mengt zich met de pis van zijn medebewoners en doet de hoopjes drijvende ontlasting gevaarlijk dicht naar de potrand stijgen. Afwezig houdt hij de pot uit het raam en kiepert de inhoud naar beneden.

De last is te zwaar voor het handvat dat te vaak de kamerkak tilde, en de pot valt met inhoud en al van het derde verdiep. De pot breekt in scherven uiteen, de scherven boren zich doorheen schedelbeen, iemand van onze medelezers zakt in elkaar.

Een leven in Rome is goedkoop.

Verderop wenkt verstrooid licht ons tegemoet en even later opent zich een kronkelende straat met brandende toortsen.

We staan in het Submemmum, de 'hoerenstraat' van de Subura. Het Submemmum slingert zich doorheen de achterbuurten van de Subura en met haar bedompte bordelen vormt ze het jachtterrein van de prostituees.

De meesten die hier werken zijn seksslaven, ingevoerd seksvee uit de kolonies, mannen en vrouwen uit Gallia, Hispania, Africa, Asia, Germania. Sommige seksvrouwen en -mannen zijn vrijgeborenen of vrijgelatenen. Zij verkopen hun lichaam uit vrije wil, de vrije wil van de honger.

De hoeren van de Subura sluipen door de nacht als de wolvinnen of de 'lupae' en in de lupanaria bedrijven ze de minnekunst.

De nachtvlinders van Rome ontplooiën voor ons hun mantels. Op straat klampen ze ons aan en vanop balustrades kijken de vulva's ons uitdagend aan.

Voor haar hol leunt een halfnaakte hoer. De ingang wordt nauwelijks afgeschermd door een gescheurd gordijn. In de bedompte kamer staat een bed met een versleten spreij en een lamp van klei verlicht de vensterloze ruimte. Ze ruikt naar stal en naar mesthoop, naar nachtpot en naar stinkende lijven. Ze maskeert met overmatig verschaald parfum haar verval. Met haar spillebenen is ze schrik-aan-jagend lelijk. Ze draagt het merkteken van ondervoeding en van koorts. Zij is een hoer van twee as, van twee koperstukken. Zij bevolkt de laagste trede in de pikorde van de prostituees, net goed genoeg voor vuile slaven.

Boven haar inkom hangt een bord, de 'titulus', met daarop de prijs, 2 as, en haar werknaam, 'Anteia', want Griekse namen verkopen beter. Haar houten bord keert naar 'Occupata' en een tuniek vol wellust kruipt in haar buik en samen lossen ze op in de stank van de nacht.

Een afgeleefde vrouw dwaalt door het Submammium zonder een klant te vinden. Zij is een hoer zonder hok, een wandelende slet, een 'scorta erratica'. Ze misbruikt de duisternis om een vals beeld te wekken en de klanten iets anders te bieden dan wat ze willen. Met haar schoonheid verdween haar marktwaarde. Zij heeft geen kans om hier te overleven.

Een andere sloerie, verslaafd aan de wijn, besproeit ongemoeid haar strot. Hoe meer haar schoonheid verwelkt, hoe meer ze zich met wijn besproeit. Ze verkoopt haar diensten vanuit het schemerdonker, opdat haar slappe borsten en haar rimpels de klanten niet zouden ontmoedigen.

Onder lederen luifel biedt een magere jongeman ons zijn geëpileerde billen aan. De smalle billen van dat jonge, lenige lijf zijn al zoveel keer bereden, dat door zijn anale poort een kar kan passeren, eentje door ossen getrokken.



Een krijger uit het verre Dacia slaat een hoer halfdood haar hok in en ranselt haar verder in elkaar. Haar kreten en zijn riemslagen lossen op in het avondlijk lawaai. Hoog en hijgend huilt zij van de pijn, huilt hij van genot. In de wereld van de betaalde seks heeft een hoer geen rechten. Zij is een voorwerp, een seksslavin. Pooiers en bordeelhoudsters bedingen de beste prijs en ze dwingen hun seksvee een uiterst strenge discipline af. Ze vermijden dat de jonge vrouw uit haar rol van voorwerp ontsnapt en zich als een volwaardig mens zou gaan gedragen. Zij is bezit, zelf bezit ze niets, ook niet haar gevoelens.

Iemand die deze tekst leest (en ik zeg niet wie) volgt met brandend onderlijf de waskaars in de hand van een Egyptisch meisje. Hij volgt haar benen op een houten trap en hij en zij verdwijnen van deze pagina en verschijnen in een kleine bovenkamer. Op de muren van de kamer neukt de graffiti in het Latijn en bedrijft in het Grieks de liefde met de mannelijke naamvallen.

Hij bekijkt haar en hij betast haar. Zijn lul zwelt tot een vetgemeste fokezel uit Priëne. Zij ontkleedt zich. De lupa in haar ontwaakt, in lijf is ze een wolvin, in gedachten wandelt ze in haar geboortedorp aan de Nijldelta, ze grijpt het riet en ze voelt hoe de hitte haar lijf binnendringt. Ze krult haar tenen in het modderige zand.

Bij het schrale licht van de waskaars vertellen de krassen op het pleisterwerk in gebroken Latijn over een echt mooi meisje 'van wie de schoonheid door velen wordt geroemd; maar binnenin bij haar is het vuiligheid'.

Daar waar de lust wordt verhandeld, wordt de herinnering soms duur betaald. Hoe lager de prijsklasse, hoe hoger de kans op schurft en schaamluizen, op chlamidia en andere genitale ziektes. Van de bordeelhygiëne in een keet in het centrum van de Subura valt weinig te verwachten.

De iemand-die-deze-tekst-leest kan morgen maar beter even langs de medicus gaan.

De anderen nodig ik uit om me te volgen naar de taberna om de hoek.

In de taberna wordt de smerigheid van de gelagzaal deels verborgen door de rook die de lucht bezwangert en die de geur meedraagt van vet varkensvlees dat boven de haard hangt te braden.

Op de aangestampde aarde liggen de visgraten van de afgelopen jaren en krioelen de generaties van kakkerlakken. Boven ons vullen stro en leem de leemtes tussen de balken en wenken de kurkdroge strohalmen begerig naar de vuursintels beneden.

We zetten ons aan een lange tafel.

Naast ons zitten een muilezeldrijver en twee matrozen te dobbelen. De sfeer is hier geladen met de passie voor het kansspel en de verleidelijke klank van de dobbelbeker weerklinkt hier de hele nacht. De dobbelstenen tikken tegen de tafel aan en de dobbelogen weerspiegelen uitdagend in de ogen van de verstokte gokkers.

Uit de achterraimte ontsnappen de keukengeluiden. Aan de muren van de keuken kruipen de potten en pannen over haken en kettingen naar messen en meetkannen en kijken de raspen en de zeven aandachtig toe.

Vleespennen en vleesvorken zien speltgraan verdwijnen in een graanmolen. Een molensteen volgt de hand van een slaaf en vermaalt het graan in geschuur van steen over graan over steen. In een uithoek van de keuken slikt de kleine broodoven een pap van meel en water en zout naar binnen.

De aroma's uit de keuken drijven over ons heen. Dat begint hier goed te ruiken ...

Een kort bevel en even later schotelt een ongewassen hand ons borden pap met broodkoek voor.

Brokken eten drijven onherkenbaar in de pap. Verdorven vlees verbergt zich onder meerdere smaaklagen van peper en garum. Het is vooral de garum, de gegiste visaus, die de tong volledig verdooft. Vaag menen we de smaak van varken te herkennen, maar het zou net zo goed vlees van een hond of van een mens kunnen zijn.

Dapper duikt mijn lepel dieper onder in de vettige brij.

De halfbakken pap blijkt de habitat te zijn van legioenen van wormen en bacteriën, en al snel blazen mijn darmen alarm. Met alle kracht knijpt mijn sluitspier een hogere macht naar binnen en duwt me richting latrine.

Ik smijt m'n tunica omhoog en plof me op het ruwe hout. Het geluid van mijn ontgassing resoneert in de holle ruimte en als in een kunstwerk schiet een vloedgolf doorheen de houten plank, me bevrijdend van Romeins slachtafval.

Ik word zo onpasselijk dat de walgingskramp in mijn buik zo waanzinnig groot wordt, dat ik niet meer kan blijven zitten maar moet gaan staan, of hurken, of ... of wild over mijn buik wrijven, om dan maar weer eens een golf van brokken doorheen het kakgat te stampen.

Uit al mijn darmen baant de stront zich een weg naar beneden. De bagger hoopt zich op, er ontstaat nieuw land. Een land van stront, met straten van stront, en villa's van stront, waarin plebs wonen, ook weer van stront.

Ik schijt me helemaal leeg en het voelt alsof alles, mijn maag, darmen, mild, lever, nieren, hart, longen, zelfs mijn hersenen een veilig heenkomen zoeken doorheen mijn strontgat.

Een groot en machtig en Keizerlijk schijten is het en een geweldige massa ontlastingsstof werpt zich op tot een tempel met worstige kolommen en aangekoekte mozaïeken en fonteinen van ontgassing die fresco's schilderen op de muren.

Leegggescheten sluit ik mijn kennismaking met de Romeinse keuken af met het schuren van spons en azijn over mijn gemartelde aarsgat.